

AZALEA EN RHODODENDRON

OPVOLGING VAN DE WERKING VAN NIEUW GEPLAATSTE ONTSMETTINGS-SYSTEMEN IN DE AZALEASECTOR

Uit een recente enquête uitgevoerd bij alle PAK-leden in het kader van het ADLO-project 'Kwaliteitsvolle planten met reductie van nutriëntenuitspoeling op tray- en containervelden' blijkt hoe sterk er in de azaleasector geïnvesteerd wordt in recirculatie van drainwater. Meer dan 80% van de telers vangt reeds gedeeltelijk het overtollig giet- en drainwater op, een kwart van de telers teelt volledig gesloten. Van de bedrijven met recirculatie wordt er in 76% van de gevallen ontsmet via een langzame zandfilter, 3,5% door een UV-filter, 3,5% via chloorbehandeling en 17% gebruikt het drainwater opnieuw zonder te ontsmetten. Door het PCS worden reeds 8 jaar lang diverse ontsmettingssystemen op verschillende azaleabedrijven opgevolgd. De opvolging gebeurt door middel van een biotoets. Er worden per seizoen verschillende staalnames voorzien.

▲ Els Pauwels - foto's PCS

Proefopzet

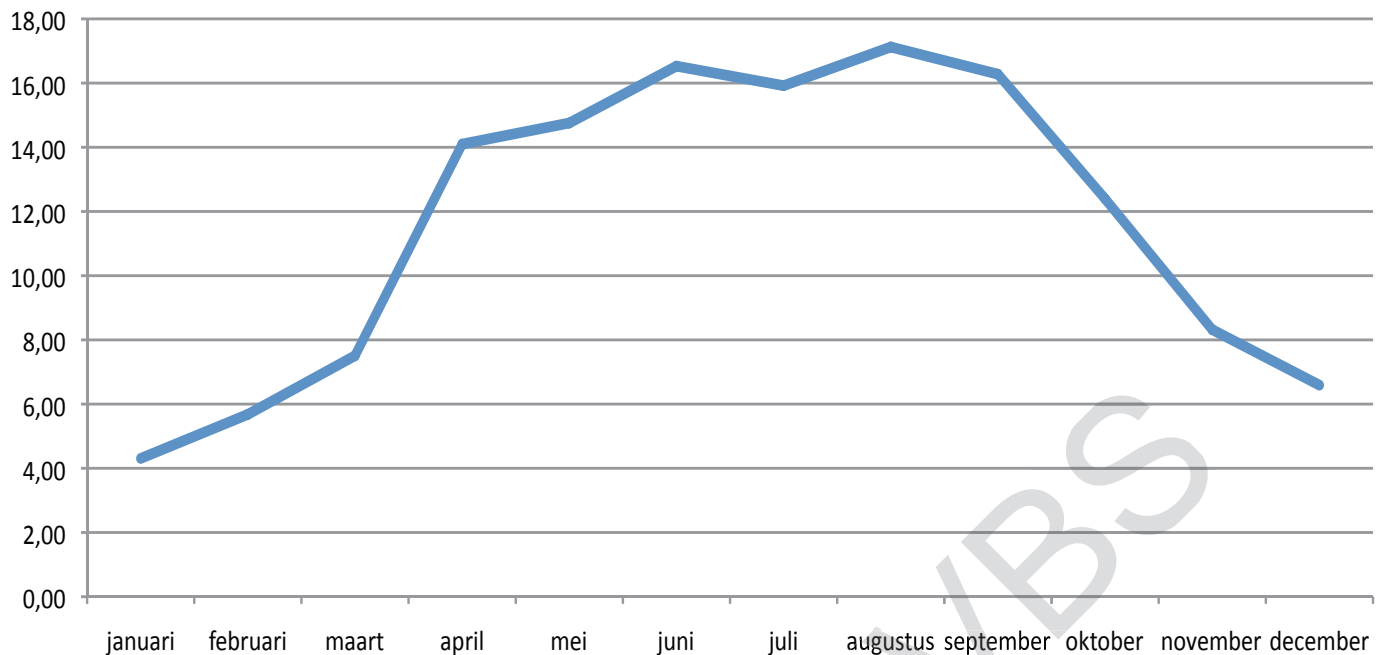
Er zijn steeds twee manieren van aanpak voorzien:

Bedrijven die reeds drie jaar of langer worden opgevolgd
Deze bedrijven werden reeds minstens drie jaar onderwezen in de opvolging van de ontsmettingssystemen en de interpretatie van de Rhododendron-blaadjes en hebben de materialen voor het uitvoeren van de test. Deze bedrijven voeren de test op eigen initiatief uit, maar kunnen beroep doen op de diensten van het PCS in geval er twijfel is of er zich toch een besmetting zou voordoen na het ontsmettingssysteem.

Tabel 1 - Overzicht resultaten opvolging langzame zandfilter van een azaleabedrijf in 2011

Periode	voor LZF	na LZF
juni	 <p>verschillende verdachte plekjes</p>	 <p>geen spots meer, LZF heeft goed gewerkt</p>
juli	 <p>blaadjes volkomen gezond</p> <p>O₂-gehalte: 81% T van het water: 15,4 °C</p>	 <p>blaadjes volkomen gezond</p> <p>O₂-gehalte: 52% T van het water: 18,4 °C</p>
aug.	 <p>wateropname, geen duidelijke vlekken</p> <p>O₂-gehalte: 52% T van het water: 18,8 °C</p>	 <p>wateropname, geen vlekken</p> <p>O₂-gehalte: 24% T van het water: 18,6 °C</p>
sept.	 <p>kleine verdachte plekjes, waarschijnlijk Phytophthora</p> <p>O₂-gehalte: 35% T van het water: 16,3 °C</p>	 <p>geen spots meer, LZF heeft goed gewerkt</p> <p>O₂-gehalte: 37% T van het water: 15,9 °C</p>

Figuur 1: Gemiddelde luchttemperatuur per maand gemeten op het PCS te Destelbergen

Nieuw geplaatste ontsmettingssystemen of bedrijven die minder dan drie jaar worden opgevolgd
Deze bedrijven kunnen door staalnames tijdens het seizoen opgevolgd worden. De uitgevoerde test is de biotoets met de rhodoblaadjes. De telers ontvangen het nodige materiaal voor de opvolging. Daarnaast wordt er telkens een SMS gestuurd wanneer de blaadjes in de citernen dienen te worden gehangen. 5 dagen later komt er iemand van het PCS langs voor de interpretatie van de symptomen.

Waarnemingen

Het niet ontsmet en wel ontsmet gietwater werd in 2011 op verschillende azalea-bedrijven gecontroleerd op aanwezigheid van Phytophthora-sporen m.b.v. een bladloktoets. Bij het bedrijfsbezoek worden de rhodo-blaadjes bekeken en worden eventueel extra stalen genomen. De resultaten worden besproken en indien nodig naar ILVO gebracht voor verdere analyse.

Resultaten en discussie

In onderstaande tabel wordt een voorbeeld gegeven van de opvolging van een azalea-bedrijf gedurende een seizoen.

Bij het beoordelen van de Rhododendronblaadjes op de verschillende bedrijven werd regelmatig vastgesteld dat er sporen van Phytophthora aanwezig zijn in het drainwater dat nog niet werd ontsmet. Bij het beoordelen van de blaadjes in de opslagtank met ontsmet water bleek voor alle opgevolgde bedrijven dat er geen sporen meer aanwezig waren van Phytophthora in het drainwater. De pathogenen werden door de ontsmettingsinstallaties goed afgedood.

Uit de registraties van de watertemperatuur VOOR en NA de ontsmettingsinstallatie bleek dat de temperatuur van het water tijdens de opgevolgde periode steeds hoger was dan 14°C. Voor een goede werking van een langzame zandfilter is een minimale temperatuur van 10 à 12°C noodzakelijk. De gemiddelde buitentemperatuur van het jaar 2011 wordt weergegeven in Figuur 1.

In sommige gevallen werd ook het zuurstofpercentage mee gemeten. Hoge zuurstofverzadigingspercentages hebben een positieve invloed op de wortelontwikkeling. Daarom is het aan te bevelen om het water, nadat het doorheen de ontsmettingsinstallatie is gepasseerd, niet te lang te laten stilstaan alvorens het te gaan gebruiken als gietwater.

Besluit

Uit de opvolging van de ontsmettingsinstallaties via de bladloktoets, die afgelopen jaar werd uitgevoerd bij diverse recirculerende azalea-bedrijven, is opnieuw gebleken dat de ontsmettingssystemen goed werken. De pathogenen die in het niet-ontsmet drainwater aanwezig zijn, worden afgedood.

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, de Provinciale Landbouwkamer, Boerenbond, het Algemeen Verbond van de Belgische Siertelers en Groenvoorzieners, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.